

AGRÁRMINISZTERIUM

Európai Unió agrártámogatások jövője Magyarországon

Dr. Feldman Zsolt

mezőgazdaságért felelős államtitkár

Agrárminisztérium

„Lízing Szakmai Napok” c. szakmai rendezvény

Balatonfüred, 2018. október 11.

A Közös Agrárpolitika értékei

- **Jövedelembiztonság, kiszámíthatóság:** A közvetlen kifizetések évente több, mint 170 ezer termelőhöz jutnak el, mintegy 4,9 millió hektár mezőgazdasági területet lefedve. Segítik a banki finanszírozást.
- **Rugalmasság:** A jelenlegi rendszer kellő rugalmasságot biztosít a tagállami sajátosságoknak megfelelő támogatási formák kialakításához, és 2020-ig kiszámíthatóan áll a gazdák rendelkezésére.
- **Célzott:** A termeléshez kötött támogatásokon keresztül a nagy élőmunka igényű, valamint érzékeny növénytermesztési és állattenyésztési ágazatok támogatására nyílik célzottan lehetőség. (+kisgazda, fiatal gazda)
- **Vidéki életminőség:** Hozzájárul a vidéki térségek gazdasági aktivitásának fenntartásához (munkahelyek megőrzése, versenyképességi hátrányok leküzdése, beruházás).
- **Generációváltás:** Eszköz a generációváltás előmozdítására mindkét Pillérben.
- **Hozzáadott érték:** Az alapanyag-termelésen túl, pl. „zöld közjavak” előállítása.

Az új Többéves Pénzügyi Keretről (MFF)

(Mrd EUR-ban, 2018-as árakon)	2014-2020	2021-2027	Változás (%)
EU-27 (KAP I.+II. Pillér)	388,321	324,364	-16,5
<i>Magyarország (KAP I.+II. Pillér)</i>			
<i>Közvetlen támogatások</i>	<i>8,891</i>	<i>7,588</i>	-16,4
<i>Vidékfejlesztés</i>	<i>3,527</i>	<i>2,589</i>	-26,61

Forrás: AKI számítások az Európai Bizottság hivatalos javaslata alapján

Az új KAP költségvetési vonatkozásai

- A KAP költségvetés **40%-át környezet- és klímavédelmi célokra** kellene fordítani.
- Folytatódna a **közvetlen kifizetések** tagállamok közötti **konvergenciája**, amelynek finanszírozásban ezentúl minden tagállam részt venne.
- A támogatások csökkentése esetében **sávós degresszió** (60-100e euró között), **majd kötelező capping** lépne életbe. Az összes közvetlen támogatási elem beszámítana, kötelező munkabér korrekcióval.
- A **közvetlen támogatások és vidékfejlesztés közötti forrás-átcsoportosítás lehetősége megmaradna**, mindkét irányban 15%-os mértékben.
- A **társfinanszírozási arányok csökkentését** javasolja a vidékfejlesztés esetében. Az uniós hozzájárulás minimális mértéke 20% lenne.
- A Horizont Európa programból 2018-as árakon **8,9 Mrd euró kerülne az ágazathoz kapcsolódó kutatás és innováció ösztönzésére.**

Az új KAP céljai

**Tagállami feladat az egyszerűsítés
és a teljesítmény biztosítása.**

Az új teljesítési modell fő irányvonalai

- Fókuszpontja egy közös **KAP Stratégiai Terv** mindkét pillérre, az Európai Bizottság formális jóváhagyásához kötve.
- Megfelelőség-orientáció helyett **eredményorientált megközelítés**. Egy **egységes indikátorrendszer** segítené az eredmények bemutatását és a célok megvalósulásának nyomon követését, akár pénzügyi következményekkel.
- **Megerősített környezeti kondicionalitás**, amely a korábbi 30%-hoz képest **az összes kifizetés előfeltételévé válna**.
- Számos elem **a kis- és közepes gazdaságok felé történő forrásátcsoportosítás** előmozdítására, az igazságosabb forráseloszlás céljával.
- Növekvő figyelem fordul **a modernizáció, az innováció, a szaktanácsadás és a kockázatkezelés irányába**.
- **Nagyobb tagállami mozgástér, egyszerűsítés, adminisztratív terhek csökkentése**: a jogszabályi javaslatok jelenlegi formájukban nem képesek megfelelni ezen elvárásoknak.

Stratégiai tervezés, indikátorok

- **Közös Stratégiai Terv készítési kötelezettség mindkét pillérre.**
- A hét évre szóló tervet 2020. január 1-jéig kellene benyújtani.
- A **formális jóváhagyására** 8 hónap állna a Bizottság rendelkezésére. Módosítási lehetőség évente egy alkalommal.
- Egy **egységes indikátorrendszer** (kimeneti, cél és hatás indikátorok) segítené az eredmények bemutatását és a célok megvalósulásának nyomon követését.
- A komplex célrendszerhez a javaslat indikátorokat rendel, a program teljesülésének mérőszámait pedig a terv elfogadása keretében maga a Bizottság hagyná jóvá.
- Az **indikátorok nem teljesülése** akár forrásvesztéshez is vezethet.

Kiterjesztett kondícionális

- A **megerősített környezeti kondícionális** keretében meg kell felelni a gazdálkodási követelményeknek (SMR) és a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára (HMKÁ) vonatkozó, a tervben meghatározott feltételeknek.
- A korábbi 30%-tól eltérően **az összes kifizetés előfeltételévé válna.**
- Célunk, hogy a 2014-2020 időszakban, például a kötelező zöldítés tekintetében érvényes **mentesítéseket tovább lehessen vinni** a kisgazdaságok egyszerűsített támogatása esetében, hogy a nem árutermelő gazdaságok átalánytámogatásának ne legyen feltétele a kondícionális (kibővített kölcsönös megfeleltetés) betartása.

A közvetlen támogatások tervezett rendszere

TERMELÉSTŐL ELVÁLASZTVA NYÚJTHATÓ

Fenntarthatóságot elősegítő, **alapszintű** jövedelemtámogatás

kötelező elem

Fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, **átcsoportosítással nyújtható** jövedelemtámogatás

kötelező elemmé válna

Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

a DP boríték min. 2%-ának megfelelő összeget erre a célra kellene fordítani

Az **éghajlat- és környezetvédelmi célokat** szolgáló rendszerek (*eco-schemes*)

tagállami szinten kötelező, termelői szinten önkéntes

TERMELÉSHEZ KÖTÖTTEN NYÚJTHATÓ

Termeléstől függő jövedelemtámogatás

önkéntes elem, max. 10+2%

Gyapotra vonatkozó **terményspecifikus** tám.

kötelező elem az érintett tagállamokban

VAGY: Alternatívaként megmarad a kistermelői támogatás.

Termeléshez kötött támogatások

- Célzottsága miatt **kiemelt jelentőségű eszköz** a hazai mezőgazdaság, azon belül is a munkaigényes ágazatok támogatásában.
- Továbbra is **fennmarad**, önkéntes elemként.
- A kedvezményezett **ágazatok köre nem változna**.
- A korábbi 13+2% helyett azonban **10+2% lenne adható** termeléshez kötve, egy eleve szűkülő pénzügyi keretből.
- Célunk, hogy továbbra is lehessen 13+2%-ot adni, valamint eltörölni a szektorális megkötéseket (így pl. a sertés, baromfi, dohány ágazat is bekerülhetne).

+ Szeretnénk elérni **az átmeneti nemzeti (ÁNT) támogatások** továbbvitelének, és fokozatos kivezetésének lehetőségét 2020 után.

Vidékfejlesztés II.

- Az EMVA kikerül a CPR hatálya alól.
- **Csökkennek a társfinanszírozási arányok:**
 - 70% a kevésbé fejlett, leszakadó térségek esetében.
 - 43% az egyéb régiókban.
 - 65% a természeti hátránnyal érintett területekre.
 - 80% a fenntartási kötelezettségekre, kötelező előírások miatt hátrányos földterületekre (Natura, VKI), nem termelő beruházásokra+EIP, LEADER.
 - 100% az I. Pillérből átcsoportosított összegekre.
- Az EMVA források 5%-át LEADER-re, **legalább 30%-át pedig környezetvédelmi célkitűzésekre** kell fordítani.
- Megmarad a **vissza nem térítendő beruházási támogatások** lehetősége.
- Emelkedik a fiatal gazdáknak adható támogatás (100e EUR).
- Kötelező marad a kockázatkezelés.
- Célunk továbbá az **öntözésre vonatkozó szabályok egyszerűsítése**, valamint a **biztosítékmentes előlegfizetés** lehetőségének megteremtése.

Kutatás, fejlesztés, innováció

- A Stratégiai Terv keretében létre kell hozni az AKIS-t (mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszere).
- A kutatás-fejlesztés és az innováció ágazaton belüli elősegítése érdekében a Horizont Európa programból folyó áron 10 Mrd euró (2018-as árakon 8,9 Mrd euró) kerül elkülönítésre az élelmiszerek, a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés és a biomassza alapú gazdasághoz kapcsolódó kutatás és innováció ösztönzésére.

Az új rendszerben rejlő kockázatok

- A Bizottság **szűkülő források mellett egyre többet követel** a gazdáktól.
- A **Stratégiai tervezés bevezetése az I. Pillérben mélyreható újítás**, amely számos kockázatot hordoz magában. (Rövid időkeret, bizonytalan tervezés, túlzott adminisztratív terhek, a bizottsági értékelés oldalán sok szubjektív elem).
- Az indikátorrendszer működőképessé tétele az I. Pillérben az első években kiemelkedő többletterhet jelent majd, ugyanakkor azok **alakulása sok esetben nem a tagállamon vagy a termelőn múlik** majd, ezért azokhoz **nem lehet automatikus pénzügyi következményeket rendelni**.
- Érdemi egyszerűsítés a Bizottság szintjén várható, **tagállami szinten a terhek növekedése** várható. Az egyszerűsítés felelősségét a tagállamokra hárítja.
- A környezet- és klímavédelmi céloknak való megfelelési kényszer várhatóan **versenyképességi áldozattal jár**.
- **Célunk**, hogy egy végrehajtható, tervezhető, valódi szubszidiaritást és egyszerűsítést lehetővé tevő közösségi szabályozás jöjjön létre.

AGRÁRMINISZTERIUM

A reformfolyamat menetrendjének áttekintése

<u>IDŐPONT</u>	<u>MÉRFÖLDKŐ</u>
2017. november 29.	<i>Bizottsági kommunikáció a KAP jövőjével kapcsolatos elképzelésekről.</i>
2018. március 19.	<i>Elnökségi következtetések elfogadása.</i>
2018. május 2.	<i>Hivatalos jogszabályi javaslat a Többéves Pénzügyi Keretre (MFF) vonatkozóan.</i>
2018. június 1.	<i>Hivatalos jogszabályi javaslatok megjelenése.</i>
2018 őszéig	Intenzív tárgyalás munkacsoporti szinten, valamint a Mezőgazdasági Különbizottságban (SCA)
2018. december	<i>Az Osztrák Elnökség célja az „általános megközelítés” elérése a Tanácsban (előfeltétele az MFF tárgyalások megfelelő előrehaladása).</i>
2021. január 1.	Új költségvetési ciklus indul (vagy átmeneti év).

Összefoglaló

- **A banki finanszírozás** (előfinanszírozás, fedezetként történő beszámítás) **szempontjából jó hír**, hogy a közvetlen termelői jövedelemtámogatások szerkezete alapvetően várhatóan nem változik.
- A támogatási összegek alappillére 2020 után **a fenntarthatósági alap jövedelemtámogatás** (ún. *BISS*) lesz (felváltva a jelenlegi SAPS és zöldítés jogcímeit).
 - Erre a mai rendszerhez hasonlóan, **tagállami döntéstől függően** épülhetnek **további elemek**: fiatal gazda-, termeléshez kötött-, redisztributív- és kistermelői támogatás (+öko-rendszerek mint új elem);
- A kifizetések szerkezete tehát nem, **az igénybevételi, valamint a végrehajtási szabályok azonban** várhatóan **bonyolultabbá válnak**.
- Ehhez a jelenlegi költségvetéshez képest – a bizottsági javaslat szerint – alacsonyabb összeg (*folyó áron 1 219 769 672 EUR/év*) állna rendelkezésre Magyarország számára.

Összefoglaló

- **A banki finanszírozás** (előfinanszírozás, fedezetként történő beszámítás) **szempontjából jó hír**, hogy a közvetlen termelői jövedelemtámogatások szerkezete alapvetően várhatóan nem változik.
- A támogatási összegek alappillére 2020 után **a fenntarthatósági alap jövedelemtámogatás** (ún. *BISS*) lesz (felváltva a jelenlegi SAPS és zöldítés jogcímeit).
 - Erre a mai rendszerhez hasonlóan, **tagállami döntéstől függően** épülhetnek **további elemek**: fiatal gazda-, termeléshez kötött-, redisztributív- és kistermelői támogatás (+öko-rendszerek mint új elem);
- A kifizetések szerkezete tehát nem, **az igénybevételi, valamint a végrehajtási szabályok azonban** várhatóan **bonyolultabbá válnak**.
- Ehhez a jelenlegi költségvetéshez képest – a bizottsági javaslat szerint – alacsonyabb összeg (*folyó áron 1 219 769 672 EUR/év*) állna rendelkezésre Magyarország számára.

AGRÁRMINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!

